

SETMANARI DEFENSOR DELS INTERESSOS DE LA COMARCA Y PORTAVEU DEL
CENTRE CATALANISTA.

AVIS.

CENTRE CATALANISTA DE OLOT.

CERTAMEN LITERARI.

La Junta organitzadora ha tingut á bèn disposar se allargui lo plasso d'admissió de las composicions hasta lo dia 25 del corrent inclussiu.

Olot 15 d'Agost de 1891.—Lo Secretari, *Francisco Isamat.*

Al igual que 'l any passat, per la celebració del Certamen Literari anunciat per las próximas festas de Ntra. Sra. del Tura, se crea un cos d'adjunts, baix las següents condicions:

1.º Los adjunts que sían socis del Centre Catalanista satisfarán la cuota única de 2'50 pessetas, y 'ls que no sían socis la cuota de 5 pessetas.

2.º Uns y altres tindrán dret á sa entrada personal en la funció, á dos entradas mes pera Senyora y á rebber en son dia un tomo imprés de las obras premiadas.

3.º Los socis del Centre que no 's inscriguin com adjunts sols tindrán dret á sa entrada personal.

4.º La entrada de socis al Centre desde avuy fins passada la festa, se farà de conformitat á lo que disposi la Junta.

NOTA.—Los títols d'Adjunt y localitats se distribuirán en casa lo Secretari del Centre D. Joseph M.º Basil.

La directiva del Centre Catalanista se permet fer present als particulars y corporacions que tinguin oferts premis per los distints Certamens que han de tenir lloch en nostra vila consistentes en objectes artístichs, tal volta pogan surtirse de dits objectes en la Exposició de Bellas Arts que s' obrirá lo dia 23, fomentant de aquest modo dit interesant Certamen en la que figurarán firmas de primera nota.

LA PERDUA D' UN MERCAT.

Lo Centre Catalanista, creat exclusivament pera lo foment y millora dels interessos morals y materials de la vila y encontrada, no pot menys avuy dia de cridar la atenció de las autoritats, corporacions y particulars á qui creu regoneixer interessats en lo pervindre de la vila, pera que se ocupin promptament dels medis que son mes convenientes y necessaris pendre, pera que 'l comer de la població y conveniencia d' una de las primeras afraus velinas, no vagin á sufrir un sensible descalabro d' afectes irreparables en lo inesperat cas que no s' hi posés lo remey urgentíssim que reclama.

Tothom sab, fins lo mes ignorant en las ciencias económicas, que la facilitat de relacions es la primera y més poderosa condició pera que puga desenvoluparse lo comer, font de riquesa y benestar dels pobles, y per aixó la experiencia ho comproba ensenyant-nos com las nacions y pobles mes rics, son los mes comercials, y los que mes avansats se trovan en vías férreas y marítimes, carreteras, correus y telégrafos.

Ara be, si aquesta es una de las primeras é indispensables condicions pera lo desarrollo comercial y está al alcanç de tota classe de personas, ¿ nos extranyará que hi hagi ciutat que se 'n prevalgui y que ab sas trassas y manyas procuri conquistar noves plassas pera exportar sas mercaderías? Res d' aixó; lo que extranyaria sería lo contrari, puig diu l' adagi: « qui juga no dorm » y veyem que, ni mes, ni menys, es lo que desgraciadament, si be que mes en petit, en mal hora está passant á casa nostra.

Anem al cas, Olot es vila, que á mes de ser industriosa, es essencialment comercial y agrícola, per trovarse en lo centre d' una rica encontrada, plena de pobles y masías, quals vehins acudeixen á sos mercats, pera comprar los queviures que 'ls hi fa menester. Aquesta especie d' hegemonia de que gosa sobre las demás vilas de la rodalia, l' ha guanyada no sols per las circumstancias geográficas, si que també en mérits á las suadas de generacions treballadoras en extrem, títols abds los mes sagrats y lleyals, que ab mes orgull pot lluhir un poble, per ser producte d' un honorat treball consolidat per lo trascurs d' algunes centurias.

Si la vila d' Olot, á costa de mil fatigas, ha pogut formar de las poblacions de la encontrada un quasi patrimoni, ¿ poden permetre

los que avuy dia están eridats á vetllar per sos interessos, que aquest patrimoni sufresca una desmeritació, que aquesta herencia deixada per nostres passats, experimenti una irreparable perdua? ¡Ja may! ¿Qué dirian de nosaltres las generacions futuras? Ben segur que 'ns tindrian per l'hereu escampa y un trist recort los hi vindria á la memoria sempre que parlarian dels presents.

Per desgracia, aquest cas de desmembració, de perdua, está molt cereca, está molt proper, y tant, que ja la multitud d' industrials de la vila comensan á sentir sas malas conseqüencias, puig que tota la Vall d' Hostoles en la que 's trovan enclavats los riquissims pobles de Sant Feliu de Pallarols, Las Planas, Cogolls, Las Ausias, etc., etc., van apartantse de nostra vila indahits per lo mercat Gironí, que so pretext d' oferirlosli mes comoditats de trasport, los atrau á casa seva. Fins fa poch temps, tant fértil y rica vall se trobava completament abandonada de tothom y tant per tant, com está mes cerecana de la vila, á mal per mal preferian venir á nostre mercat; pero desde que 'ls gironins, sabentse mes entendre, han lograt algunas carreteras per la part d' Amer, y gracias al fabricant Sr. Dussol s'ah arreglat la carretera de Las Planas á la Sella; aquest mercat'ns ha anat faltant y si no's procura un prompte remey, dintre mitj any haurá passat á l' historia y Deu sab si may mes lo podrem arreplegar, puig que quant se pert un parroquiá costa moltíssim tornarlo haver.

Que aquesta vall es part integrant del patrimoni olotí, no hi ha dubte. lo que poden desconèixer alguns es l' importancia comercial que representa tant pintoresca vall, pero als tal los remetem á llegir las memorias dels diferents projectes de carri's, que per la mateixa hi ha trassats, escritas per personas pèritas, en las quals trovarán descrita sa important riquesa.

La perdua d' una vall aixís rica, y poblada, representa pera la població d' Olot poch menos que la perdua de unas 75 á 100 mil pessetas de benefici anuals. La cosa no es per passar desconeguda ni á la vila deixi d' importarli, puig que com hem dit mes amunt, aquesta afrau, es un patrimoni que 'ns legaren nostres passats, lo qual com á bons fills tenim obligació de conservar y fomentar pera poder trasmètrerla á las generacions futuras. La riquesa que representa no es petita per Olot, ans es important y de gran interès lo conservar-la, encara que siga á costas d' algún important sacrifici.

La manera de contrarrestar l'influencia del mercat gironí en vers la Vall d'Hostoles, es lluytar ab las mateixas armas, y com la ventatja es nostra en igualtat d'esforsos, nostra será la victoria. Gerona s'aprofita de la carretera que porta á Amer y de las reparacions fetas per lo Sr. Dussol desde Amer á la fàbrica de Las Planas, lo que 'ls hi permet recórrer ab carros tota la Vall d'Hostoles, mentres que per la part nostra, ó siga de Sant Esteba de Bas, lo mal camí permet passarli solsament ab matxos de bast, fent molt mes costosos los trasports, pero en tanta manera, que fa impossible als comerciants d'aquesta poguer competir ab los de Gerona; resultant que pera poguer mantenir nostre patrimoni de la Vall d'Hostoles, se fa precis arreglar un poch la carretera de Sant Feliu de Pallarols en lo punt nomenat Coll de Bast, á fi de que pogan los carruatjes atravessarli. Lograt aixó, sería assegurada nostra possessió y 'ls comerciants de Gerona deurían tocar retirada. Quinze mil duros de benefici cad' any pera la vila, son de aprofitar, encara que siga á cambi de dos ó tres cents duros que podria costar, tot lo mes, l'arreglo de la esmentada carretera, á lo que 's podria procurar fer interessar als referits pobles.

Se objectará per alguns que está en projecte la carretera del Estat, mes, fa una porció d'anys que se 'ns ha promesa y encara l'estem esperant, y Deu sab quant se 'ns concedirá, y una vegada concedida, avans no s'haurá donat á la subasta, s'haurá comensat l'explanació y 'ns trovarem en vías de poguer utilisarla, ja estarem tips de sospirar la perdua del mercat que avuy se 'ns va escapant. Interessa donchs que nostre Il·lustríssim Ajuntament prenga cartas en l'assumpto, que procuri buscar lo medi mes ventatjós pera obrir pas entre aquesta vila y la Vall d'Hostoles, portant á cap algunas reparacions en la carretera actual, reparacions que no son molt costosas y que baix una bona direcció, se portarian á cap ab la cantitat expressada, ab quals travalls se podria fer interessar los pobles de Sant Feliu, Las Planas, Cogolls, Sant Esteba de Bas y á alguns fabricants que deuen tenir especial interés en que 's obri, especialment lo nombrat Sr. Dussol. Nostres municipis que ab obras de escasa ó ninguna importancia ha gastatn cents y milers, ¿procurará l'actual gastar una mesquindat en l'arreglo d'una vía de la qual dependeix la perdua del important comerç de la Vall d'Hostoles? Creyem que nostra veu será escoltada y que á fi de aten-

dre als interessos de la vila, procurarà donar á nostra petició la solució urgentíssima que reclama, ab lo que creyem verdaderament se 'n portaria l' alabansa general de la població.

Varietats.

I. HEREU ESCAMPA.

Té trenta anys y es solté encaca:
 es ros, fornit, ben plantat;
 lo seu pare hereu ba ferlo,
 d' una casa y un hostel,
 un bon tros de sembradura,
 vinya y bosch, un nom honrat
 y cent unsas que sa mare
 al morir li va deixar.

Com que diners no ni faltan,
 va seguint d' assi d' allá
 sempre aplc'is y sempre fras:
 ¡com lo voltan los companys!
 -- No n' bi ha cap, diuhen pel poble,
 cap com l' hereu del hostel.—

Com ell paga per tots sempre
 prou l' alaban ¡ aixó ráy!
 ! Sovint quinas tartanadas
 seguint festas y mercats!
 pel camí ¡ quinas canturias!
 ¡ quin riure y quin gatejar!
 al anar tot es gatzara,
 al tornar no riuhen tant,
 qu' ell ja vé ab bosa buyda,
 trist, pensivol y cab-baix,
 que pel joch, fins l' alegria
 va deixant en los mercats.

Los matxós tots los va vendre
 pera comprarne cavalls;

lo carro antinch del seu pare
per tartana l' han cambiat:
tot aixó que guanyis li duya,
li costa ara un dineral,

Lo vell no portava joyas
y ell va per tot enjoyat;
¡que n' ha estrenat de soguillas
y tumbagas ab diamants!
Si sempre al pobres son pare
donava lloch y sopar,
ell no 'ls deixa entrar á casa,
ni 'ls vol fer almoyna may.

¡Qui t' ha vist. hostel del Roure,
qui t' ha vist y qui 't veurá!
Lo vell á cada cullita,
al recomptar sos cabals,
als cellers mes vi hi trobava,
dalt de las golfas mes blat,
á voltas mes tros de terras,
ó renovat lo casal;
ell troba, ab sols tres anyadas,
pels diners que ha enmatlleuat,
que la casa ja no es seva,
que sega un altre 'l seu blat,
y que 'l vi que avans cullia,
quan ne vol, l' ha de comprar.

Dels boscos ja ni se 'n resa:
¡quant temps ha que son tallats!
Prou festeja una pubilla,
rosar florit de setze anys,
d' ulls de cel y cabells rossos,
bella com auba de Maig,
més pura que l' alenada
del primer bes d' un infant.

Diu que prompte han de casarse:
tothom que la veu la plany.

¡ Deu te fase, pubilleta,
que no arribi l' hora may.

Sols deu anys qu' es mort son pare
y no sab de que menjar;
ell que era 'l mes rich del poble
lo mes pobre s' ha tornat:
Tan sols l' hostel li quedava,
y fins s' ha venut l' hostel.

Ja es negrós y plé d' arrugas
aquell rostre roig abans.
Los amichs ja no 'l coueixen
al pasarli pel costat;
quan ne parlan lo maldiuhén,
y avans l' alabavan tant!
Fins se sap fora del terme,
que pels pobles del voltant
no hi ha aplech ó no hi ha fira,
que 'l jovent no 'n diga mal.

L' ha aburrit la pubilleta....
Dihén que ell s' ha fet soldat.
! Qui t' ha vist hostel del Roure
y 't veu ara, Deu me val!

En una nit freda y trista,
poch á poch pel camí-ral,
la má dreta en lo gayato
y un sarronet sense pá,
un home ab la testa baixa
per l' angoixa no pels anys,
parantse sovint; camina:
no pot mes, s' ha d' asentar,

Guayta al entorn ; Verge santa,
quánts recorts tots al ptegat!
unas faixas que eren sevas,
y, entrant la vila, un casal....

mes endins entre teuladas,
 ratlla 'l cel un campanar;
 ran l' església 'l cementiri...:
 Suspira baixet plorant,
 mentre 'ls grahons s' agenolla
 de la cren del camí-ral.

Al hostel, que tots dormían,
 traca mort de fret y fam
 — ¡ Deixeume dormi á la palla !...
 ¡ feume aquesta caritat !...
 ¡ deixeu que mori ahont vaig naixe ! —
 — De pobres no 'n volem pas:
 ja l' hereu no 'n volia.
 Bon home, aneu més enllá,
 mes enllá, que hi ha més portas.—

Tapantse 'l rostre ab las mans,
 al padris de casa seva,
 arraulit de fret y fam,
 caygué mort mentres de dintre
 deya la veu:— ¡ Mes enllá !—

Victor Brossa y Sangermán.

Setembre de 1888.

Noticias generales.

CENTRE CATALANISTA

CERTAMEN LITERARI

Composicions rebudas hasta la fecha.

- Núm. 20. (Cuadro de costums) L' Avi; lema: ¡Ay costums de mos pares, que bellas sou; torneu torneu encare.
- » 21. «A la Lluna»; lema: *Cuan dulces llegan al alma etc.*
- » 22. *La Estatuaria de Berga Vayreda y Comp.ª*; lema: Honor á la vritat.
- » 23. *El Arte Cristiano*; lema: *Sursum corda.*
- » 24. Esclat de tristesa; lema: *Sin una estrella etc.*

- » 25. Lo poeta, lo mon y la corona; lema: Miseria solament.
- » 26. La parla catalana; lema: Es la mellor perque es la meva
- » 27. En al tomba de mon pare; le ma: Uneixmi seus tardar.
- » 28. A la patria; lema: ¡Cóm no !
- » 29. L' avaro; lema: *Esta moneda etc.*
- » 30. A la Verge maría; lema: *Stella matutina.*
- » 31. *Al trabajo*; lema: *Gloria al trabajo etc.*
- » 32. Rondalla; lema: Una vegada era....

Lo Secretari, *Pere Llosas Badia.*

Demá diumenge, festa del gloriós Sant Roch, seguint la piadosa costum, d' antich establerta, en acció de gracias per haver esset lliurada la població de la plaga d' una terrible peste, la Comunitat de la Parroquial de Sant Esteba acompanyada per l' Ilm. Ajuntament, passarà á las 6 del matí á la capella de tan insigne Sant á celebrar lo Sant Ofici.

Donem las gracias á l' Alcaldía, per haver manat aplanar las runas del passeig de Sant Roch y haber fet netejar las fonts y escalas de dit paratje pera que aquestos dias ofereixi entera comoditat á la numerosa concurrencia que sol visitar lo Sant en sa capella titular, y las balladas qu' en la plassa de las fonts se solen donar.

Ja que ha tingut que ferse un gasto important, al reparar la gabia de ferro, que sosté las campanas del principal rellotje de la vila, deuría tenirse en compte la part d' ornamentació, que correspon á dit sustentacle la que deuría armonisar ab l' istil del campanar y grandió temple. Ara que s' hi es á temps que 's fassi una cosa correcta, després que no surtin ab que ho critiquem per ganas de ferho. Si está conforme ho aplaudirem, sinó farem veurer 'ls defectes.

Los restauradors del sustentacle del rellotje, tenen un magnífich modelo, en la gabieta del rellotje del Tura, exemplar raríssim, de oarácter de bon gust, de excel·lent efecte, que també mereix una reparació séria per comensar á decantarse y pérdrer l' aplom, cosa que recomaném als qu' es cuidan de dita iglesia.

Mentres la vila va omplintse de para-llamps, sens dupte en vista dels parills que la rodejan per las grans tempestats del istiu, los edificis públichs, continúan sense aquest preservatiu. ¿Quin será 'l dia que nostre ajuntament s' ocupará de tant importantíssima qüestió? ¿Estém en una vila de dotze mil habitants, ó en un poble petit dels Pirineus? Donchs hi ha pobles petits, de vuitcents habitans, que tenen para-llamps en l' estudi y en l' iglesia. Deuriam procurar desmentir l' adagi ó ditxo dels francesos, de que «aqui comensa l' Africa.»

També 's nota una especial tendència á assegurar propietats tant d' incendi com los sinistres ocasionats per lo llamp á fi de que si un dia ve la desgracia á estendre sas negres alas sobre algún edifici, puguin las indemnizacions fer menos sensible la perdua experimentada. Probablement lo major nombre de segurs que 's fan se deu á la facilitat ab que 's poden verificar en la acreditada Companyia *La Unión Comercial* de Londres valentse del seu Agent en Olot D. Valentí Fábrega, carrer de Sant Tomas, núm. 4.

Aquesta setmana entrarem de nou al bon temps, lo que favoreix moltíssim las operacions agricolas del bàttrer. Las tardanias se presentan molt ufanosas, prometent als pobres pagesos una bona recolecció,

Sembla que la millora del temps ha esset general y que la calor ha picat fortament en algunas comarcas especialment en lo pla de Barcelona, ja que un nou estol de forasters que sembla no 'ls incomodaba enguany passar l' istiu en la Ciutat Comptal, s' han determinat á fugirne fent arivada á nostra vila en busca d' agradable temperatura y distracció.

Pareix que devem estar en la terra de promissió, y en part es aixís, per quant fa una temporada que tots los dias los cassinos y cafés reparteixen á sas socis y parroquians innumerables programas, quins de mes bombo y mes llampants, anunciant ja gran novetat en jochs de mans, ja la brillants sorpresas d' un endevinator, y al present las habilitats d' uns que 's titulan célebres fantaristas

nort americans quals protagonistas creuen venir á fer cullita de aplausos y possetas, lo que efectivament alcansan las mes de las vegadas.

Aquestas distraccions junt ab las festas de carrer, demés tocatas y funcions de teatro, en veritat se pot dir que son l' anima que vivifica l' alegría vespertina de la població que tanta celebritat se guanya per las bellas naturals de sa encontrada.

Se pot ben dir que 'l tocar la música militar cada dimars al vespre en lo passeig del Firal, s' ha convertit en vetlladas de moda, per la gran y escullida concurrencia de vehins y forasters que hi acudeixen desitjosos uns de pendre la fresca, altres per escoltar las tocatas y 'ls mes per lluhir sa elegancia y bon pamet de cara.

EXTRACTO

DE LA SESIÓN DEL ILMO. AYUNTAMIENTO, 12 AGOSTO DE 1891.

Como de costumbre á las 5 de la tarde empezó la sesión ordinaria del Ayuntamiento de esta villa, bajo la presidencia del Sr. Alcalde D. Nonito Escubós.

El Secretario Sr. Daunis leyó el acta de la sesión anterior, que fué aprobada por unanimidad y sin discusión.

Procedióse luego al sorteo de los vocales asociados que han de formar parte de la Junta Municipal durante el presente año económico, habiendo dado el siguiente resultado: Sección 1.ª; D. Juan Fagella y D. Lorenzo Ventolá.—Sección 2.ª; D. Bartolomé Pagés, D. Juan Deu, D. José Porxas y D. Sebastián Jou.—Sección 3.ª; D. Luis Sayol y don Honorato Pagés.—Sección 4.ª; D. Bernardo Alsina y D. Isidro Subirana.—Sección 5.ª; D. Félix Ferrer.—Sección 6.ª; D. José M.ª Pujolar.—Sección 7.ª; D. Francisco Vila, D. Gervasio Pau, D. Juan Boix y D. Esteban Coderch.

Luego tomaron los siguientes acuerdos:

Acceptar con agradecimiento la dedicatoria de la obra revista cómica-lírica «La gran vía de Olot» que su autor y empresa ofrecieron al Ayuntamiento de esta villa.

Que según costumbre asista el Cuerpo municipal á la función religiosa que se celebrará en San Roque en la mañana del día 17 de los corrientes.

Practicar alguna reparación en la Plaza de Toros de esta villa.

En virtud de lo interesado por la Junta del Veloz-Club Olotense, ofrecer un premio para las carreras de velocípedos que se celebrarán en uno de los días de las próximas fiestas de Ntra. Sra. del Tura.

Adquirir diez acciones ó cédulas talonarias de las que la Junta organizadora de la Exposición de Bellas Artes ha puesto á la venta, para sufragar los gastos de la misma.

Y finalmente tomar en consideración la solicitud que formuló don Bartolomé Riera interesando un empleo del Municipio, y que pase á la Comisión de Hacienda para su informe la presentada por varios cortantes á fin de reorganizar el transporte de carnes desde el Mata-dero á los domicilios.

Secció religiosa.

Avuy Diumenge 16. S. Joaquim pare de Ntra. Sra., Sts. Roch y Jacinto cfs. y el beato Joan de Fló.
 Dilluns 17. S. Lliberat ab., S. Miró y Sta. Marta mrs.
 Dimars 18. S. Agapito mr. y Santa Elena emperatris vda.
 Dimecres 19. S. Migi mr., S. Mariano cf. y S. Lluís bisbe y cf.
 Dijous 20. S. Bernat abat.
 Divendres 21. Sta. Joana Francisca Fremiot vda. fundadora.
 Dissapte 22. Sts. Sinforiá, Fabriciá y Zórich mrs.

QUARANTA HORAS.—Avuy conclouhen en la iglesia de Ntra. Sra. del Carme; demà passarán en la Parroquial.—La exposició de S. D. M. comensa á las 6 y mitja.

OLOT: Imprenta de JOAN BONET:—1891.

E la confitería de **MARCELINO JUANOLA** Calle de Bonaire, núm. 5, OLOT, se vende al por mayor y menor y á precio de fábrica, toda clase de 3

GALETAS Y BIZCOCHOS.

Olis minerals y Grasas

especials per l' untatge de máquinas, llanas, cuyros, engranatjes, rodas, etc., etc. Se donan barato en lo magatzem y representació de
D. Joseph M.ª Basil.—OLOT.

Interés del 6 per ^o/_o lo dona una casa ab hort, que está per vendre, señalada de núm. 4 en lo carrer del Roser. Conté ademés un edifici ab dos espayosas quadras propias pera fabricació. Donará rahó Miquel Bufia del carrer dels Balls.